

PRESUDA SUDA

22. veljače 1990.(*)

„Socijalna sigurnost – Pravo na obiteljska davanja ako se nacionalnim pravom zemlje zaposlenja zahtijeva ispunjenje potrebnih uvjeta na njezinu državnom području”

U predmetu C-228/88,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u, koji je Sudu uputio Bayerisches Landessozialgericht (Zemaljski socijalni sud Bavorske, Njemačka), u postupku koji se vodi pred tim sudom između

Giovannija Bronzina, sa stalnom adresom u Augsburgu (Savezna Republika Njemačka),

i

Kindergeldkasse, Nürnberg (Savezna Republika Njemačka),

o tumačenju članka 3. stavka 1. i članka 73. stavka 1. Uredbe Vijeća br. 1408/71 od 14. lipnja 1971. o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe, samozaposlene osobe i članove njihovih obitelji koji se kreću unutar Zajednice, kako je izmijenjena i ažurirana Uredbom Vijeća (EEZ) br. 2001/83 od 2. lipnja 1983. (SL L 230, str. 6., Prilog I.),

SUD,

u sastavu: O. Due, predsjednik, F. A. Schockweiler i M. Zuleeg, predsjednici vijeća, T. Koopmans, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida i G. C. Rodríguez Iglesias, suci,

nezavisni odvjetnik: F. G. Jacobs,

tajnik: J. A. Pompe, zamjenik tajnika,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Giovannija Bronzina, tužitelja u glavnom postupku, Luciano Fazi, *Sozialsekretär*,
- za njemačku vladu, Martin Seidel i profesor Meinhard Hilf, u svojstvu agenata,
- za nizozemsku vladu, Henri Johan Heinemann, zamjenik glavnog tajnika u Ministarstvu vanjskih poslova, u svojstvu agenta,
- za portugalsku vladu, Luís Inez Fernandes, direktor pravne službe Glavne uprave za Europske zajednice, i Sebastião Pizarro, zamjenik direktora službe za međunarodne odnose i sporazume o socijalnoj sigurnosti, u svojstvu agenata,

- za talijansku vladu, profesor Luigi Ferrari Bravo, voditelj službe za diplomatske sporove u Ministarstvu vanjskih poslova, u svojstvu agenta, uz asistenciju Piera Giorgija Ferrija, *avvocato dello Stato*,
- za Komisiju Europskih zajednica, Jürgen Grunwald, član pravne službe, u svojstvu agenta,

uzimajući u obzir izvještaj za raspravu i nakon usmenog postupka održanog 19. rujna 1989.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 17. listopada 1989.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Rješenjem od 21. srpnja 1988., koje je Sud zaprimio 8. kolovoza 1988., Bayerisches Landessozialgericht (Zemaljski socijalni sud Bavarske) uputio je Sudu na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u prethodno pitanje o tumačenju članka 3. stavka 1. i članka 73. stavka 1. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1408/71 od 14. lipnja 1971. o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe, samozaposlene osobe i članove njihovih obitelji koji se kreću unutar Zajednice, kako je izmijenjena i ažurirana Uredbom Vijeća (EEZ) br. 2001/83 od 2. lipnja 1983. (SL L 230, str. 6., Prilog I.).
- 2 To je pitanje postavljeno u okviru spora koji se odnosi na odbijanje Kindergeldkasse (Fond za obiteljske doplatke, u daljnjem tekstu: Fond) da G. Bronzinu, talijanskom radniku zaposlenom u Saveznoj Republici Njemačkoj, dodijeli doplatak predviđen člankom 2. stavkom 4. Bundeskindergeldgesetz (Savezni zakon o obiteljskim doplatcima za uzdržavanu djecu, u daljnjem tekstu: BKGG) za njegovu djecu Rosu, Nunziju i Vincenza, koji borave u Ercolanu (Italija) te su u tamošnjem uredu za zapošljavanje prijavljeni kao osobe koje traže zaposlenje.
- 3 Odbijanje Fonda temelji se na činjenici da djeca G. Bronzina nisu na raspolaganju uredu za zapošljavanje kao nezaposlene osobe na državnom području na kojem se primjenjuje BKGG, što je uvjet za dodjelu doplatka za uzdržavanu nezaposlenu djecu koja su starija od 16 godina, ali još nisu navršila 21 godinu.
- 4 Sozialgericht Augsburg (Socijalni sud u Augsburgu) naložio je Fondu da G. Bronzinu isplati zatražene doplatke. Bayerisches Landessozialgericht (Zemaljski socijalni sud Bavarske), kojemu je Fond podnio žalbu na odluku Sozialgerichta Augsburg (Socijalni sud u Augsburgu), smatra da se u sporu postavlja pitanje spojivosti BKGG-a s pravom Zajednice te je odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Trebaju li članak 73. stavak 1. i članak 3. stavak 1. Uredbe (EEZ) br. 1408/71 ili druge odredbe prava Zajednice tumačiti u smislu da radnik migrant ima pravo na obiteljska davanja u državi zaposlenja čak i ako je član obitelji prijavljen kao nezaposlen i na

raspolaganju za rad samo u državi boravišta i u skladu s odredbama te države ili tamo ne može započeti ili nastaviti strukovno osposobljavanje zbog nedostatka mjesta u programima osposobljavanja, pri čemu se nacionalnim pravom države zaposlenja zahtijeva ispunjavanje tih uvjeta na njezinu državnom području?”

- 5 Za potpuniji prikaz činjeničnog stanja u glavnom postupku, tijeka postupka i pisanih očitovanja podnesenih Sudu upućuje se na izvještaj za raspravu. Ti dijelovi spisa u nastavku se navode samo u mjeri u kojoj je to potrebno za obrazloženje presude Suda.
- 6 Uzimajući u obzir činjenično stanje u glavnom postupku kako ga je utvrdio nacionalni sud, valja zaključiti da svojim prethodnim pitanjem taj sud u biti želi utvrditi treba li članak 3. stavak 1. i članak 73. stavak 1. Uredbe br. 1408/71 ili bilo koje druge odredbe prava Zajednice tumačiti u smislu da ako se zakonodavstvom države članice kojim su predviđena određena obiteljska davanja zahtijeva, kao uvjet za dodjelu tih davanja, da član obitelji radnika mora biti na raspolaganju kao nezaposlen uredu za zapošljavanje na državnom području na kojem se to zakonodavstvo primjenjuje, taj uvjet valja smatrati ispunjenim ako je član obitelji na raspolaganju kao nezaposlen uredu za zapošljavanje države članice u kojoj boravi.
- 7 Valja podsjetiti da u skladu s člankom 73. Uredbe br. 1408/71, kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EEZ) br. 3427/89 od 30. listopada 1989. (SL L 331, str. 1.), kojom se zamjenjuje verzija koja je u tom trenutku bila na snazi te uvode izmjene samo u pogledu njezine primjene na samozaposlene osobe i ukidanja posebnih aranžmana za Francusku, „[z]aposlena ili samozaposlena osoba na koju se primjenjuje zakonodavstvo države članice ima pravo za članove svoje obitelji koji imaju boravište u drugoj državi članici na obiteljska davanja koja su predviđena zakonodavstvom prethodne države, kao da borave u toj državi, u skladu s odredbama Priloga VI.” [neslužbeni prijevod] Pojam „obiteljska davanja” definiran je u članku 1. točki (u) podtočki i. Uredbe kao „sva davanja u naravi ili novcu namijenjena podmirenju obiteljskih troškova prema zakonodavstvu određenom člankom 4. stavkom 1. točkom (h), isključujući posebne doplatke za rođenje djeteta navedene u Prilogu II.” Člankom 4. stavkom 1. točkom (h) predviđeno je da se Uredba primjenjuje na cjelokupno zakonodavstvo koje se odnosi na obiteljska davanja te je Savezna Republika Njemačka, radi ispunjenja obveza država članica u skladu s člankom 5. da odrede zakonodavstvo i sustave iz članka 4. stavka 1., navela BKGG kao takvo zakonodavstvo (SL 1980, C 139, str. 1.).
- 8 Njemačka vlada priznaje da je predmetni doplatak namijenjen kao pomoć obiteljima pri podmirenju troškova uzdržavanja nezaposlene djece koja su starija od 16 godina, ali još nisu navršila 21 godinu. Međutim, smatra da su člankom 73. obuhvaćena samo uobičajena obiteljska davanja, odnosno ona koja se dodjeljuju ovisno o uvjetima koji uobičajeno odražavaju socijalno opterećenje za obitelj radnika, a ne, kao sporni doplatok, o posebnoj situaciji u državi koja dodjeljuje davanja.
- 9 Prema mišljenju njemačke vlade, doplatok predviđen člankom 2. stavkom 4. BKGG-a mjera je namijenjena rješavanju kritičnog stanja na tržištu rada u Saveznoj Republici Njemačkoj, kojom se opravdava zahtjev da osobe koje traže zaposlenje moraju biti na raspolaganju uredu za zapošljavanje u toj zemlji.

- 10 Osim toga, ta vlada smatra da se člankom 73. Uredbe br. 1408/71 samo ukida upućivanje na državno područje u uvjetima boravišta te da se ne primjenjuje na ostale objektivno opravdane uvjete, kao što je prethodno navedeni.
- 11 U tom pogledu valja podsjetiti da se članak 73. primjenjuje na obiteljska davanja definirana u članku 1. točki (u) podtočki i. Davanja o kojima je riječ u ovom predmetu obuhvaćena su tom definicijom jer im je namjena pomoći obiteljima pri podmirenju financijskih troškova uzdržavanja nezaposlene djece. Valja napomenuti da je sama Savezna Republika Njemačka u svojem zakonodavstvu i u izjavama koje je njezina vlada dala Komisiji predmetna davanja opisala kao obiteljska davanja.
- 12 Nadalje, valja navesti da je svrha članka 73. spriječiti da država članica može odbiti dodjelu obiteljskih davanja na temelju činjenice da član obitelji radnika boravi u državi članici koja nije država članica koja osigurava davanja. Takvim bi se odbijanjem radnike Zajednice moglo odvratiti od ostvarivanja prava na slobodu kretanja i stoga bi ono predstavljalo prepreku toj slobodi. Iz navedenoga proizlazi da je uvjet za ostvarivanje prava na određena obiteljska davanja da dijete radnika mora biti na raspolaganju uredu za zapošljavanje države članice koja osigurava davanja, a koji se može ispuniti samo ako dijete boravi na državnom području te države, obuhvaćen područjem primjene članka 73. i stoga ga valja smatrati ispunjenim ako je dijete na raspolaganju uredu za zapošljavanje države članice u kojoj boravi.
- 13 Njemačka vlada protivi se tom tumačenju članka 73. tvrdeći da ako bi se ta odredba primijenila u ovom slučaju, ured za zapošljavanje u Saveznoj Republici Njemačkoj ne bi se mogao osloboditi obveze plaćanja davanja podnositelju zahtjeva tako što bi dotičnom članu obitelji ponudio zaposlenje.
- 14 Valja napomenuti da se na tu tvrdnju, koja je možda relevantna u području davanja za nezaposlenost, nije moguće pozvati kako bi se odbilo plaćanje obiteljskog davanja koje se dodjeljuje roditeljima nezaposlenog djeteta. Osim toga, nedostacima na koje upućuje njemačka vlada, koji su posljedica primjene Uredbe br. 1408/71, ne može se dovesti u pitanje tumačenje jedne od odredaba te Uredbe, koje se temelji na njezinu tekstu i svrsi.
- 15 Iz prethodno navedenoga proizlazi da nije potrebno uzeti u obzir ostale odredbe prava Zajednice i da na pitanje koje je uputio nacionalni sud valja odgovoriti da članak 73. Uredbe Vijeća br. 1408/71 od 14. lipnja 1971. o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe, samozaposlene osobe i članove njihovih obitelji koji se kreću unutar Zajednice treba tumačiti u smislu da ako se zakonodavstvom države članice kojim su predviđena određena obiteljska davanja zahtijeva, kao uvjet za dodjelu tih davanja, da član obitelji radnika mora biti na raspolaganju kao nezaposlen uredu za zapošljavanje na državnom području na kojem se to zakonodavstvo primjenjuje, taj uvjet valja smatrati ispunjenim ako je član obitelji na raspolaganju kao nezaposlen uredu za zapošljavanje države članice u kojoj boravi.

Troškovi

- 16 Troškovi vlade Savezne Republike Njemačke, talijanske vlade, portugalske vlade, nizozemske vlade i Komisije Europskih zajednica ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenoga,

SUD,

odlučujući o pitanju koje je rješenjem od 21. srpnja 1988. uputio Bayerisches Landessozialgericht (Zemaljski socijalni sud Bavorske), odlučuje:

Članak 73. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1408/71 od 14. lipnja 1971. o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe, samozaposlene osobe i članove njihovih obitelji koji se kreću unutar Zajednice treba tumačiti u smislu da ako se zakonodavstvom države članice kojim su predviđena određena obiteljska davanja zahtijeva, kao uvjet za dodjelu tih davanja, da član obitelji radnika mora biti na raspolaganju kao nezaposlen uredu za zapošljavanje na državnom području na kojem se to zakonodavstvo primjenjuje, taj uvjet valja smatrati ispunjenim ako je član obitelji na raspolaganju kao nezaposlen uredu za zapošljavanje države članice u kojoj boravi.

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 22. veljače 1990.

[Potpisi]

* Jezik postupka: njemački